

BOEK AANKONDIGING.

. *Leerboek der bijzondere Pathologie en Therapie*, van een klinisch standpunt bewerkt door Dr. FRANZ HARTMANN. Naar de tweede Hoogduitsche uitgave. Utrecht, KEMINK EN ZOON, 1868.

„Deze uitgave is niet bestemd om het een of ander grooter boek over bijzondere Pathologie en Therapie te vervangen, maar veeleer de studie dier werken gemakkelijk te maken,” zegt de schrijver in zijne voorrede van de tweede uitgave. Wij hebben dit werk dan ook, ondanks zijn 1100 pagina's, meer als een beknopt Handboek te beschouwen, dan als een Leerboek, zoo als zijn titel het noemt. Minder nog dan een uitvoerig Leerboek laat zich een dergelijk (uitgewerkt) compendium achtereen lezen. Maar meer kans bestaat er voor het laatste, dat er een dagelijksch gebruik van gemaakt worde. Voor een dergelijk gebruik kunnen wij het werk van HARTMANN zeer aanbevelen en voldoet het m. i. aan eene behoefte, die bij de steeds toenemende lijvigheid der Leerboeken van speciële Pathologie en Therapie werkelijk gevoeld wordt. De lijvigheid dier werken is geen gering bezwaar voor hen, die het onderneemt ze door te worstelen. Al wordt die taak — en vooral het overzicht over het geheel — gemakkelijker gemaakt door hunne uniforme indeeling, door overeenkomstige groepering der ziekten naar de stelsels en organen en door de stereotype opeenvolgende beschouwing van de pathologische Anatomie, Aetiologie, Semiologie en Therapie van elke ziekte, smakelijker of leesbaarder worden die werken er over het algemeen niet door.

Voor den eerstbeginnende acht ik die taak nog bezwarender, die arbeid ontmoediger, dan voor hem, die, met eene zekere dosis ervaring toegerust, dadelijk weet te scheiden en te schiften wat van belang en wat van geenerlei beteekenis in die werken is. Den eerstbeginnende valt het moeilijk een duidelijk inzicht te verkrijgen in processen, die „in het algemeen” deze, „in sommige gevallen” geene, „in enkele gevallen” andere, „in de meeste gevallen” die, „nu en dan” evenwel weder andere verschijnselen teweegbrengen; en van dergelijke algemeene termen wemelt het in de meeste van de werken, die wij op het oog hebben.

Dat men die ook in het werk van HARTMANN aantreft zal ik niet behoeven te vermelden — hoezeer men bij de meerdere beknoptheid daarvan uitsluitend eene opgave van positieve feiten zou hebben kunnen verwachten.

De tot heden geadopteerde inrigting der Hand- en Leerboeken der speciële Pathologie en Therapie, van een klinisch standpunt bewerkt, doet in het algemeen den wensch levendig worden naar een anderen vorm, waarbij de ziekten inderdaad meer klinisch en als typische casuïstische mededeelingen met epicrise en resultaat der lijkopening behandeld wierden en de leerling als het ware meer met den te onderzoeken en te behandelen zieke in aanraking kwam, dan eene schematische en systematische behandeling van een of ander ziekteproces te lezen krijgt. Wie onzer herinnert zich niet oneindig meer geleerd te hebben uit ééne zelf opgemaakte historia morbi, dan uit het meermalen gelezen hoofdstuk over deze of gene ziekte? en meer belangstelling wekt in den regel eene of andere mededeeling in een klinisch Tijdschrift, dan de lectuur van een hoofdstuk uit een Handboek. Voorloopig zal het echter wel bij dien uitgesproken wensch blijven. Maar elke poging om in korter bestek de hoofdzaken van ziekteherkenning en behandeling te vereenigen en de nevenzaken aan eigen oordeel en nadenken over te laten, verdient m. i. toejuiching.

En uit dit oogpunt beschouwd kan ik HARTMANN aan mijne collega's niet minder dan aan de studerenden aanbevelen.

De Nederduitsche vertaling is over het algemeen te prijzen en maakt de lezing niet minder dan de heldere en duidelijke druk aangenaam en gemakkelijk.

G. D. L. HUET.

—>>>—
B E R I G T E N.

BUITENLAND.

LONDEN. — *The Lancet* van 24 Julij l.l. bevat een schrijven van Dr. ROBERT ELLIS, waarin de drainage van abscessen door middel van een buisje, uit een spiraalvormig gewonden metaaldraad (op de wijze der ressorts ter bevestiging der bekende kunstgebitten of der gewone huisschellen) gemaakt, wordt aanbevolen. Zij hebben dit voordeel boven de caoutchoubuisjes, dat zij in alle rigtingen en hoeken, zonder dat het lumen vernauwd of geheel gesloten wordt, kunnen gebogen, niet spoedig door den etter of de wondafscheidingen aangetast en in iedere wijdte door de oprolling van den draad om een spil van verschillende doormeting, kunnen vervaardigd worden. Zij werden ook door hem in sommige gevallen van ombuigingen van den uterus of in de behandeling der dysmenorrhoea bij mechanische verstopping van den canalis cervicalis aangewend. In sommige gevallen werden zij op geleide van een obturator, maar in de meeste zonder dezen, ingevoerd.

— Het sterftcijfer aan diarrhoea, hetgeen in de Metropolis sinds Mei tusschen 11 en 30 per week afwisselde, was in de week, eindigende 17 Julij l.l., tot 102 geklommen.

PARIJS. — In de jaarlijksche openbare zitting der Académie des Sciences, op 14 Junij l.l. gehouden, is over de uitgeschrevene prijsvragen als volgt beslist:

De prix de statistique (ter waarde van 453 francs) is aan Dr. BERIGNY, wegens het verslag zijner meteorologische waarnemingen, gedurende 21 jaren te Versailles verrigt, toegekend. De verhandelingen van Dr. EBRARD, over de geschiedenis der weldadige instellingen der stad Bourg van 1560—1862; van FAYET, over den toestand van het lager onderwijs in het departement de l'Indre; van CHARPILLON, over de stad Gisors en het departement de l'Eure, en van RAMBOSSON, over de Fransche koloniën, werden loffelijk vermeld.

De prijs der experimenteele physiologie (ter waarde van 1500 francs) is aan Dr. GERBE, wegens zijne onderzoekingen over het blaasje van PURKINJE en dat van BALBIANI bij de ontwikkeling van het ei toegekend, terwijl de verhandeling van Dr. GOUJON, over het beenmerg en zijn vermogen om beenweefsel te vormen, met 500 francs beloond werd.

De prix de médecine et de chirurgie is voor 2500 francs aan Dr. VILLEMEN, wegens zijne bekende onderzoekingen over de inentbaarheid van den tuberkel toegewezen, terwijl de verhandelingen van Dr. FELTZ, over de capillaire emboliën; van Dr. FLINT, over de functie der lever, en van RACIBORSKI, over de menstruatie, ieder met 1500 francs bekroond werden. De verhandelingen van GOUBAUX, over het foramen Botalli; van GRANDRY, over de capsula suprarenalis; van SUSINI, over de ondoordringbaarheid van het epithelium der blaas, en van HAYEM, over de encephalitis, werden loffelijk vermeld. Aan de Doctoren Dr. COLLIN werden, ter voortzetting zijner proeven over de trichinen en de trichinosis, aan Dr. GRÉHAUT, ter voltooiing zijner studiën over de ademhaling bij den mensch, en aan Dr. LABORDETTE, over zijne aanwending van het speculum laryngis in de behandeling der asphyxie, aan ieder 500 francs toegekend.